

... og fevna um allar Føroyar

-Eins og mikladalsmenn drupu allar kóparnar sum inni í látrinum vóru, soleiðis vanvirdu vit ta sjáldsama finu javnvág, sum er millum havsins djór. Og hevndin - ja, hon er ikki fullgjørð fyrr enn tey revsaðu eru so mong, at tey kunnu halda hvør annan í hond og fevna um allar Føroyar skrivur Hermann Oskarsson m.a. í "Sjónarmið" í dag.

Minnist meg rætt, so fóur uppruddingin eftir ódnina í 1988 fram á rimuligan og síðiligan hátt. Tað sum hendan himmalódnin hevði sorað fyri sær varð sópað saman og skaðarnir umvældir, og alt tað skiv-isligasta, sum vendi upp í vesturætina bleiv styrkt, so tað stóð betur ímóti næstu ferð hon brast á, ódnin. Tað er møguligt at onkur tiltakskaði sær eina takplátu ella eitt vindeyga ov nógv frá tryggingini. Tað var ikki meira enn rimuligt. Samanhaldið skaðanátina minnir meg ikki sørt um hendan gjøgnumsjúrgandi bróður-andan sum bindir mannagmugvuna saman sangkvöldið Ólavsøkuðag.

Men eitt er skaðabjarging og ólavsøkurómur – nakað annað er forrættning. Og tað gevur at bita nú gerast skil upp og skil fáast á eftir búskaparkreppuna. Flest øllum man nú verða vordrið greitt, at tað er onki sum eitur bróðralag í ætlaðu kreppuloysnunum. Hér er tað sum umborð á Titanic: tey á fyrsta klassa sleppa upp í bjargingarbatarnar og restin fer undir kav við sálmasangi. Bankarnir fáa dekkad skuldina við einum láni sum lóntakarinn skal afturgjalda, skuldin hjá virkjunum og skipum verður antin strikað ella ornað sum bankaskuldin. Tær finansielu transaksjónirnar eru um at koma upp á pláss og eftir er so at seta kanónirnar í stilling til framtíðina. Arbeidsmegin, sum er til avlops má fara av landinum við einari hálvri miðjón í skuld í reyvalummanum. Farvæl.

Teyr donsku myndugleikarnir sum skuldu bjarga figgarligu stumpunum og taka statsligu ábyrgdina av tí sum hendir, geva greið boð um hvussu teir búskaparligu og politisku karmarnir skulu vera framyvir. Innanfyri tey mörk sum heimastýri og privat pengavald seta, sjálvandi.

Teimum er tað so rúkandi líkamikið hvør tað verður, sum skúmar róman ella hvør ið kemur í klemmu. Tað skal bara hanga saman upp á onkran máta. Vinnan, bæði á sjógv og landi, skal drívast rentabult og politikarnir skulu ikki sleppa framat figgarligu stýringini av henni. Hetta man yvirhøvur klinga væl í oyrunum á hvørjum føroyingi, sum hevur upplivað sjeiti- og áttati árin við øllum sansum í behold.

Nú biðar so alt eftir startskotinum frá bankastjórnunum og figgingarnevndini. Tað verður hon sum skjýtur nýggjarið inn, og so situr Føroya Fiskavirking á lopi, klár til at leggja alla virking av fiski undir labbarnar á teimum somu, sum hava rent landið á heysin. Á hesi viðurskifti, figgarligu konstruktiónirnar og plasering av skuld og ognum í framtíðini, og tilrættlegging av organisatión og ognarviðurskiftum í fiskiðnaðinum, hava føroyskir politiskir myndugleikar ikki tað allarfjernastu ávirkan. Allir hesir fyrstu leikurnir í talvinum skulu geva størri pengamonnum ordiligt fótafesti í startholunum.

Aftaná at Føroyar fyrst í sjeiti árunum avgjördu ikki at fara upp í EEC, Ráfiskagrunnur varð settur á stovn og vit finga 200 fjórðinga mark, fekkst so við og við ein viss javnvág í maktstrukturin. Ikki búskaparlig javnvág – har valdaði hin galopperandi ørskapur. Men allir partar funnu sítt pláss. Staturin og landið funnu hvønn annan í málsyvir-tøkum og blokkstuðulskipan. Reiðarnir funnu Landskassan og ein fullfiggjað æðraskipan fekkst ímillum politiska valdið í landinum og so pengamenninar, vinnulivsmenninar og spekulantararnar. Revisorar og bankamenn

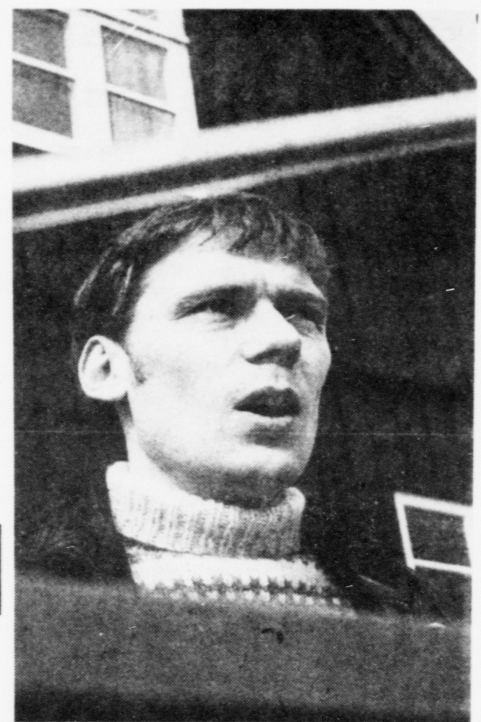
Sjónarmið

vistu hvussu alt skuldi figgjast, reiðarnir høvdu funnið frensin og embætismennir hildu kjaft. Inn-tøkurnar vóru góðar og kjótið gott, so fakfeløgini skiftu verkfalskassan út við pensjónskassan.

Og so rivnaði vombin. Alt gorið og gallið fleyt út. Javnvágin koppaði, so at í dag veit ongin av pørtunum rættuliga hvat ið hin parturin ætla sær. Ákærurnar fúka yvir høvduðum á arbeidsleysum skulda-reyvum. Arabo ákerir donsku figgjarmenninar fyri mølposavirksemi, Bala-aostjórin melder pass, stjórnir í fiskatilvirkingini ákæra bankarnar fyri obstruktiún, Frits vil hava Kjartan frásettan, Rætturin leitar eftir kompromitterandi skjølum og bankarnir verða ákærdir fyri pengahamstring. Men hvat er hetta so fyri ein levind og gangur, gorrar og mála-geipar? Jú, partarnir eru um at finna hvør annan aftur. Summir gera seg tvöran fyri at fáa hina bestu samráðingarposisjónina, aðrir hótta og buldra fyri at fáa mótpartin at loypa framav, og allir flyta ognir og pengar á tryggasta stað. Men tað eitt passaligt tal er farið á húsagang so at rentabilitet aftur fæst í ta sum eftir er, tá nýggjur strukturur er fingin í fiskivinnuna, tá teir úlendsku finansmennir hava fingið álit á tað tamarhaldið, sum danski staturin hevur á Føroyum og tað eitt passaligt tal av fólkum er farið av landinum, – so finna teir hvør annan aftur í sátt og semju. Men tað verður so undir

teimum neyvari kreditt-reglum sum danski kapitalurin og danski staturin seta. Det greier seg í sjøen, segði norðmaðurin. Føroy-ingurin situr og biðar eftir kyrrindunum, so farast kann til áramar aftur.

Í dag hava vit einki í at velja. Tá hanin gól triðju ferð, miðskeiðis í sjeiti árunum sótu vit og piðaðu hárygg. Tá ræddust vit russarar, tjentu pengar og góvu keisararnum tað ið keisarans var. Fá góvu sær

far um, at tá høvdu vit eitt val. Teyr sum peikaðu á eina aðra leið, enn hesa finansieraðu psykosuna, vóru Adolf Hansen á odda fyri útróðrarmonnunum, D. P. Danielsen, John Smith og einstakir aðrir. Teyr droyndu tað um eitt samfelag, sum livdi í hóvligari sátt við fiskiríkidømi í havinum. Nakað sum tað mikladalsmaðurin droyndi Kópakonuna biðja seg eira brimli sínum og nós-unum. Men eins og mikla-

dalsmenn drupu allar kóparnar sum inni í látrinum vóru, soleiðis vanvirdu vit ta sjáldsama finu javnvág sum er millum havsins djór. Og hevndin – ja, hon er ikki fullgjørð fyrr enn tey revsaðu eru so mong, at tey kunnu halda hvør annan í hond og fevna um allar Føroyar.

Hermann Oskarsson

Lesarabræv

Spik

Útvarpið hevur hesar dagarnar havt okkurt sjáldsamt at siga okkum um mun á prísnum á turrsaltaðum spiki í ymsum handlum.

Ein dani, ið selur okkum spikið 43 kr. fyri fyrri kg. enn onkur annar, vildi vera við, at dygdið í hansara vøru mundi vera tann betra.

Í útvarpstíðindunum 11. aug. kl. trý korter til sjei, segði ein føroysk títindakona, at spikið, sum kostar 43 kr. meira fyri kg., er "reint spik", har einki tvöst er á.

Gamalt var, at tú skuldi skera nóg mikið av undan-

skurði uppí (at siga teimum, ið ikki vita: "undanskurður" er "tvøstið, sum er á" – so segði konan).

Skert tú "reint spik" við lítlum ella ongum undanskurði, goymist tað illa og tránar. Undanskurðurin eigur at vera ikki minni enn 1 - 2 cm. – tað tað ber til.

Annars er undanskurður etandi, og kókað hvølja við. Væl ber til at seta góðan undanskurð undan turrsaltaðum spiki á vatn eitt samdøgur og kóka hann. Hetta er av besta mati.

Mallu-Jógvan

Landsdráttur til frama fyri Deyvafelag Føroya

Drigið var 22. juli 1993.

Vinningar til seðlarnar nr.

1165, 13713, 12640 og 14839 eru ikki heintaðir.

Lutir, sum ikki eru heintaðir fyri 27. august, fella aftur til felagið.

Sendið vinnara-seðilin til:

Deyvafelag Føroya
Box 2001,
165 Argir

Lýsið í sosíalinum